

عنوان مقاله:

شبهه خدا به مثابه توهم کودکانه (بررسی و نقد الحاد روان شناختی فروید)

محل انتشار:

فصلنامه حکمت اسلامی، دوره 10، شماره 38 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

سید عبدالرئوف افضلی - استادیار و عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه

عزالدین رضانزاد - استاد و عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه

خلاصه مقاله:

اگرچه فروید طراح این نظریه که می گوید "خداوند ساخته و پرداخته ذهن بشر است" نیست (چراکه پیش از او نیز این دیدگاه مطرح بوده است)، اما او بانی تقریر روان کاوانه این مطلب است. او با تکیه بر یافته های روان کاوانه خود، الحاد روان شناختی را پایه گذاری نموده و خاطرنشان می کند که خداوند حاصل توهم کودکانه بشر است. انسان همواره به امنیت نیاز دارد. وقتی کودک است این نیاز از طریق پدر تامین می گردد، اما وقتی بزرگ می شود در یک فرایند روان شناختی از طریق جایگزین سازی پدر با خدا این کار انجام می گیرد. فروید تلاش می کند این مطلب را با پیاده سازی یافته های روان کاوانه خود در مورد جوامع ابتدایی و سپس ادیان توحیدی به اثبات برساند. فروید بدین منظور از زیرساخت هایی مانند جهان بینی علمی، داروینیزم و فیزیکالیزم نیز بهره برده است. در این نوشتار که به شیوه تحلیلی توصیفی نگاشته شده نشان داده ایم که هم مبانی دیدگاه فروید و هم اصل دیدگاه او با ضعف ها و چالش های مهمی روبه رو است. از چالش های مهمی که دیدگاه او با آن روبه روست این است که وی به رغم آنکه در بحث مبانی علم گراست و شیوه علمی را تنها شیوه صحیح رسیدن به حقیقت معرفی می کند، اما وقتی دیدگاه خود را مطرح می کند گویا از این شیوه غفلت می کند. دیدگاه او شرایط یک دیدگاه علمی را نیز ندارد؛ چراکه از شرایط دیدگاه علمی آزمون پذیری است که دیدگاه وی فاقد آن است. افزون بر این، بر فرض که دیدگاه او صحیح هم باشد، این دیدگاه مستلزم نفی خدا نیست.

کلمات کلیدی:

خدا، توهم کودکانه، فروید، الحاد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1879115>

